

Oponentský posudek disertační práce

Disertant: JUDr. Ing. Patrik Kurz

Téma disertační práce: Procesní právo podle občanského soudního řádu a insolvenčního zákona a jejich sblížení se zaměřením na realizaci práv a povinností účastníků insolvenčního řízení

Oponentka: doc. JUDr. Jiřina Hášová, Ph.D.

Disertační práce byla zpracována v doktorském studijním programu Teoretické právní vědy, v oboru Občanské právo na Fakultě právnické Západočeské university v Plzni. Práce je zaměřena na zajímavé téma, které je aktuální v souvislosti s přetrvávajícím značným počtem vedených insolvenčních řízení, jakož i občanských soudních řízení.

Zhodnocení významu disertační práce pro obor

Disertant v předložené disertační práci zpracovává téma, které není frekventovaným předmětem odborné literatury (ať již tuzemské, tak zahraniční). Proto lze označit zpracování propojení, vzájemných vazeb, popř. odlišností obecného procesního a insolvenčního práva za významné a důležité. Prolínání těchto úprav je významné nejen z hlediska insolvenčních postupů, ale též občanské soudní řízení může být dotčeno zahájením insolvenčního řízení. Je proto důležité postihnout a prozkoumat jejich vzájemné vazby a doplnit absenci hledání společného charakteru a možností sblížení zkoumaných řízení, bude-li to účelné. Na druhé straně lze vyzdvihnout i důvodnost zkoumání odlišností řízení vedených podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále insolvenční zákon nebo InsZ) nebo podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále občanský soudní řád nebo OSŘ).

Vyjádření k postupu řešení problému, použitým metodám a splnění určeného cíle

Cíl práce má směřovat k získání poznatků, které by byly základem argumentace pro jednotnou úpravu obecné části občanského soudního řízení, a to alespoň v některých částech a navrhnout dílčí změny právní úpravy de lege ferenda (jak uvádí autor na s. 22).

Pravidelnou součástí obdobných odborných prací je vymezení hypotéz a jejich potvrzení či vyvrácení na základě provedeného výzkumu, které však autor do úvodní části nezařadil, v 3. kapitole vymezuje cíl disertační práce a metody výzkumu. Namísto stanovení hypotéz se disertant uchyluje na s. 23 ke stanovení vědeckého úkolu, který má vést k identifikaci společné právní úpravy a úpravy individualizované pro daný typ řízení.

Metody, které mají být v práci použity, jsou zmíněny na s. 23 v posledním odstavci a patří k obvyklým metodám vědecké práce. Ač to autor výslovně neuvádí, v některých částech práce převažuje metoda popisná (týká se například právní úpravy náležitostí přihlášky pohledávky na s. 49 i jinde). Při řešení problematiky je využívána především metoda komparace, (ať již při srovnávání institutů insolvenčního práva a institutů práva procesního – např. v 7. a 8. kapitole, tak v 11. kapitole srovnání se zahraniční právní úpravou, a to v Spolkové republice Německo).

Určený cíl (a dílčí cíle) se podle názoru oponentky podařilo do určité míry naplnit s tím, že jednotlivá stanoviska disertanta a jeho představy o jednotné právní úpravě obou řízení mohly mít reálnější rozměr (právní úprava de lege ferenda je značně obecného charakteru). V některých případech se však autor pokusil návrhy formulovat (např. v 12. kapitole a v 13. kapitole), zejména pokud jde o shromáždění argumentačního základu v pojednání o jednotlivých attributech zkoumané materie.

Stanovisko k výsledkům disertační práce a k původnímu konkrétnímu přínosu předkládala disertační práce

Některé dílčí závěry autora se průběžně promítají v obsahu práce, za stěžejní část sumarizující návrhy de lege ferenda, ve kterých autor poukazuje na možnosti modifikací předmětné právní úpravy, lze označit pojednání zařazená do 12. kapitoly „Návrhy de lege ferenda“ (za poněkud diskutabilní považují návrh na prodloužení lhůty pro uplatnění pohledávek uvedený na s. 190), ev. do 13. kapitoly „Shrnutí, očekávaný přínos“. Sám autor považuje za hlavní přínos „ucelené shrnutí teoretických a praktických poznatků... a identifikaci duplicitních a speciálních aspektů“, s čímž lze souhlasit do té míry, že formulování závěrů mohlo být více konkrétní. Nastínění možností budoucí právní úpravy v jednom procesněprávním předpisu (jak avizuje autor na několika místech disertační práce, např. na s. 193) má převážně rámcový charakter. Bylo proto vhodné zařadit přesnější autorovu představu, a to například alespoň uvedením systému uspořádání navrhované právní úpravy.

Za přínosné lze označit zpracování textu na s. 150 až 157, který se zabývá „vykonatelností vykonatelných pohledávek“.

Disertant v řadě případů dokládá argumentaci odkazy na soudní rozhodnutí, jejichž znalost vyplývá ostatně i z přehledu judikatury uvedeného na konci práce. Sporé odkazy na odbornou literaturu v poznámkách pod čarou jsou vyvolány patrně malou četností výskytu takových zdrojů pro dané téma.

Přehledně je rovněž pojednáno o zásadách a principech insolvenčního řízení a řízení podle občanského soudního řádu, které jsou uvedeny na s. 8 a násl..

Praktické poznatky jsou zohledněny např. na s. 92 (bylo by vhodné, kdyby disertant uvedl, jaký návrh by měl na řešení podání informace o zahájení insolvenčního řízení).

Vyjádření k systematice, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Jak vyplývá z obsahu disertační práce, je rozdělena do 16 kapitol (včetně Úvodu, Shrnutí v anglickém a německém jazyce a Seznamu použité literatury a pramenů).

Pro větší přehlednost bylo vhodné zavést číslování nadpisů podkapitol, na které jsou kapitoly rozděleny.

Ve 4. kapitole zařadil autor na konci některých podkapitol určité shrnutí v podobě „Dílčích závěrů“ (např. s. 35, 40, 43, 58, 62), což bylo vhodné zařadit i do ostatních částí práce.

Jako příklad poněkud nesystémového zpracování je možno uvést např. v 5. kapitole nazvané „Exekuční titul, samotné vymáhání“ pojednání o oddlužení (s. 87), a to konkrétně o návrhu novely insolvenčního zákona, který však v době odevzdání práce byl publikován pod č. zákona 31/2019 Sb.. Přitom samostatně je zařazena 10. kapitola „Oddlužení podnikatelů...“,

ve které však zase vzniká pochybnost o důvodnosti zařazení poměrně obsírného výkladu vývoje právní úpravy oddlužení (s. 157 až 171, přičemž až na s. 171 je reagováno na novelu právní úpravy oddlužení provedenou zákonem č. 31/2019 Sb.) s ohledem na téma práce. V 5. kapitole je pak na s. 90 krátce dotčeno řešení úpadku konkursem, zmínka o reorganizaci zcela chybí.

V 9. kapitole je v podnadpisu avizován přezkum pohledávek v případě řešení úpadku oddlužením, až do s. 138 se však text netýká jen oddlužení, ale jde obecněji o pohledávky v insolvenčním řízení.

Ve svém obsahu není práce ve všech částech zcela přehledná a logicky uspořádaná, což vede někdy ke vzniku duplicit. Týká se např. zpracování náležitostí přihlášek pohledávek, o kterých je pojednáno na s. 46, 49 a násl., pak na s. 100 a násl., výklad se prolíná i do 8. kapitoly „Žaloba na zaplacení, procesní důsledky vad žaloby“. Důsledkem toho dochází v některých případech k opakování faktů (např. na s. 115 – srov. se s. 49 a násl., se s. 126 a násl.; obdobně s. 53 a 60, s. 76 a 80, s. 84 a 34.)

Z hlediska přehlednosti a formální úpravy lze upozornit na nedůslednost v zavedení zkratk právních předpisů (např. s. 28, 34, 36, 40, 41,71,78; zkratky jsou zavedeny až na s. 145,153,159). Přehled použitých zkratk není zařazen. Rovněž lze zaznamenat určitou nejednotnost v citaci literatury (např. s. 11,18, 24, 34, 47, 56, 57, 61, 83, 94, 95). V přehledu literatury není uveden ISBN (někdy uveden v poznámce pod čarou (např. s. 21).

Po jazykové stránce lze vytknout některé nedostatky v interpunkci (např. s. 24, 37, 47, 56, 57, 58, 96, 190, 191,192) a formulační neobratnosti (např. s. 42, 45, 46, 48, 54, 69, 71, 83, 84, 85). Bylo vhodné provést důslednější závěrečnou korekturu práce.

Výhrady lze mít i k aktuálnosti některých publikací uvedených v 16. kapitole a v textu práce. Jedná se např. o díla autorů Hášová, J. Moravec T. a kol., Richter, T., Winterová, A. a kol..

Určitá pochybnost vzniká v souvislosti s přesných označením citací (uvozovkami nebo kurzivou), není někdy patrné, kde citace začíná a končí (např. s. 47, 64). Vyznačení citace je např. provedeno na s. 34, 88, 97, 101, 108, 113, 114.

Ve větší míře bylo vhodné zařadit odkazy na příslušné paragrafy právních předpisů.

Vyjádření k publikacím studenta

Přehled publikovaných prací je zařazen do 17. kapitoly (v obsahu práce není uvedena). Jde převážně o příspěvky publikované ve sbornících, v některých odborných časopisech (např. Obchodní právo), popř. v kolektivních monografiích.

Vyjádření oponenta, zda doporučuje či nedoporučuje disertační práci k obhajobě

Doporučující vyjádření ohledně připuštění práce k obhajobě je podle názoru oponentky na samé hranici této možnosti. Přes uvedené výhrady a při zvážení poměrně netradičně zvoleného tématu a jeho zpracování disertační práci **doporučuji k obhajobě**. Udělení titulu Ph.D. však navrhuji pouze v případě přesvědčivé a odborně pojednané obhajoby disertační práce.

V rámci obhajoby disertační práce navrhuji položit disertantovi následující otázky (nebo některou z nich):

- pojednejte konkrétněji o Vaší představě právní úpravy v univerzálním jednotném kodexu civilního procesního práva, nastiňte systém této úpravy ve vazbě na specifika pro insolvenční řízení (ke s. 22, 193)
- uveďte přehledně možné přiměřené aplikace ustanovení OSŘ na insolvenční řízení
- ke s. 94 pojednejte blíže a vysvětlete vztah insolvenčního řízení a výkonu rozhodnutí nebo exekuce

V Praze dne 1. 8. 2019

doc. JUDr. Jiřina Hášová, Ph.D.

Katedra podnikového a evropského práva

Fakulta mezinárodních vztahů

Vysoká škola ekonomická v Praze

Kontaktní údaje:

Adresa pracoviště: nám. W. Churchilla 4, 13000 Praha 3

e-mail: kotouc@vse.cz

tel.: 603 871 946